

Webinar tööstusettevõtetele

16.03.2020

Viljar Lubi sissejuhatuse kokkuvõte:

- Aitäh kõigile, kes on MKMile saatnud oma tagasiside. Saame väga hästi aru, et ettevõtjate ootus kuulda edasistest plaanidest ja meetmetest on väga suur – oleme teie muresid vastu võtnud iga päev ja loomulikult püüame teie tagasisidega meetmete väljatöötamisel ka arvestada.
- Olukord muutub päevadega ja püüame sellest ka lähtuda oma tegevuste ja abinõude planeerimisel. Täna on kõige olulisem öelda seda, et **meil on selgelt plaan**, mida võiksime teha, ning praegu töötamegi detailidega.
- **Majandusmeetmete pakett ettevõtjatele kindlasti tuleb** ning täna on see meil ka töös. Paketi töötame välja Sotsiaalministeeriumi, Rahandusministeeriumi ja Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium koostöös, et leida ühisosa kõikide majandussektorite vahel. Oleme meetmete väljatöötamisel arvestanud kahe aspektiga:
  - Nõudlusšoki leevendamiseks, kuna ettevõtete käive on kukkunud. Siin on meie plaan ministri eestvedamisel suurendada SA Kredex võimalusi ja teile vastu tulla maksimaalsel määral koostöös pankadega. Kredexi teenuste osakaal peaks kasvama, et likviidsusprobleeme lahendada.
  - Tööjõu küsimused. Tulenevalt piirangustest, peavad paljud inimesed töötama kodust või sunnitud olema karantiinis.
- Ehk nii kui ka tervishoiu puhul, on ka majanduse puhul oluline see, kuidas kiiresti leevendada lühiajalist šokki. Plaanime, et majandusmeetmete esimese paketi osa sisaldab kõike, mis puudutab ettevõtjate kulu lühiajalist kontrolli all hoidmist. Kõike, mis puudutab tööjõudu ja ettevõtjate võimalikke likviidsusprobleeme. Paketid on meil valmis disainitud, alternatiivid ministritele pakkuda ja loodetavasti saavad ministrid neid lähiajal ka arutada ning seejärel otsused vastu võtta.
  - Valitsuse kriisikomisjon kohtub iga päev ning plaanis on majandusmeetmete lühiajalist paketti arutada lähiajal.
- Loomulikult mõtleme ka sellele, kas tulevikus midagi täiendavat teha ehk tulevikumeetmed loomulikult tulevad. Hetkel on meie fookus selgelt lühiajalise paketi ellu viimisel ja sellel, kuidas saaksime järgmised mõned nädalad ühiselt vastu pidada.
- MKMi sõnum on, k.a. valitsusele, et iga järgmine piirang, mida valitsus soovib vastu võtta, peame kindlasti arvestama sellega, mis on selle **piirangu majanduslik mõju**. Loomulikult rahva tervis on meie kõigi jaoks prioriteet, aga me peame vaatama ka seda, et majanduse vereringlus täielikult kinni ei keerataks. Ehk kõik, mis puudutab piire ning kaubavahetust peab jääma. Kui kaubavahetuse väikese riigina kinni keerame, siis see mõjutab meid kõiki olulisel määral. Hetkel ei ole ka ühtegi plaani, et kaubavahetus üle piiri kuidagi piirataks.

Milline on prognoos, millal need paketid on avalikud ja infot saab liigutama hakata ettevõtjatele?

Meie soov on, et sellel nädalal oleks esimene lühiajaline pakett kõikidele kättesaadav. Aga see oleneb valitsuse otsusest – ettepanekud on valitsusele esitatud.

Millal on oodata tööjõuga seotud küsimuste osas oodata esimese paketi avalikustamist?

Tööjõuga seotud pakett on osa lühiajalisest paketist, seega soovime, et sellel nädalal oleks plaanis detailideni avalikuks ja kättesaadavaks teha.

Milline on riigi seisukoht tootmistöölise palgafondi kompenseerimise puhul? Kaugtöö pole võimalik.

Detaile ei oska me täna öelda. Küll aga saab see olema osa lühiajalisest paketist.

Kas elutähtsate teenuste osutajatele on ette nähtud eraldi toetuskeem?

Elutähtsad teenused on kindlasti valitsuse ning MKMi prioriteet ning on ka eraldi paketi osa.

TÖÖ - Mis saab töötajatega, kas neid saab päevapealt koju saata, kui ei saa neile "kodutööd" pakkuda ja kas riik on valmis mingeid konkreetseid samme ette võtma, et kogu kulu ettevõtja peale ei jääks?

Teisipäeval 17.03 kohtub Töötukassa nõukogu, et arutada, millise disainiga meetet tööandjatele pakkuma asuda. Jälgige Vabariigi Valitsuse ja Töötukassa infot.

TERVIS Kas on plaanis luua riiklikke karantiinikeskuseid, kuhu inimesed saaksid karantiini minna, et mitte nakatada lähikondseid. Näiteks hotellidesse.

RAM/TERVIS Mis saab juhatuse liikmete haigekassa poolsest kindlustatusest, kui sotsiaalmaks jääb maksmata. kas see katkeb koheselt

Põhimure on, kas transiiditeed euroopas jäävad avatuks ja kas on ka tagasisidet riikidelt nende seisukohtade kohta, kui viirust kontrolli alla ei saada?

Jah, transiiditeede avatus on meie jaoks selge prioriteet. Selle sulgemisele on MKM kindlasti vastu.

Kauba vahetusele piiranguid panna pole plaanis. Kas see kehtib ka Eesti ja Rootsi vahel liikuvale kaubalaevale?

Millal plaanite pikemaajaliste meetmete arutelu, sõltuvalt sektorist võib välis nõudlus jääda olematuks pikemalt kui 1,5 kuud?

Pikemaajalise meetmete paketiga töötame samamoodi ning loodame valmis saada lühiajal. Samas täna on prioriteet käiku lükata esimesed šokimõju meetmed, mis puudutab tööjõudu ja likviidsusprobleeme. Pikaajaliste meetme puhul arutame kindlasti ka töösturitega detailsemalt, et millised meetmed peaks sinna kuuluma ja millised mitte.

Pikaajaliste plaanide puhul on väga raske oletada. Stsenariume on väga palju. On olemas McKinsey stsenaarium, mis ütleb, et šokk on väga lühiajaline ja kõik taastub kiiresti. Teine ütleb, et šokk on pikaajalisem ja võimalik, et majandus taastub alles aasta lõpuks. Meie loomulikult lähtume sellest, et kui šokk on pikaajalisem, samas meie lühiajalise meetmete pakett on sobilik nii pikaajalise kui lühiajalise jaoks. Loomulikult me loodame, et kõik on lühiajaline ja suudame tervislikus mõttes kriisi kontrolli alla saada ja siis on ka majanduse seisukohalt hoopis teine lähenemine. Taaskord – lühiajaline pakett saab eelkõige olema see, et lähimad nädalad oleks majanduse seisukohalt ka kergem üle elada.

RAM Ettevõtete ellujäämiseks üks oluline küsimus on kohustused riigi ees - maksude ajatamine ilma viivisintressita, muud maksukohustused. Kas Rahandusministeerium on sin midagi kavandanu`?

Palgavähendusest teatamine on 14 päeva ette. Kas hetkel saab seda ka koheselt rakendada, seoses eriolukorraga.

Kõik need leevendused, mis puudutavad norme ja direktiive, vaatame üle, mh Euroopa Liidu rahade kasutamise riigihangetes osalemisega seotud. Loomulikult üritame sinna lisada nii palju paindlikkust kui võimalik ja see on ka osa riigimajanduse paketist, mida saame teha ka tagantjärele.

TÖÖ/TERVIS Kui tootmisettevõttes leitakse nakatunuid, kas on oht tehaste sulgemiseks?

Töötervishoiu ja tööohutuse vaates peab tööandja hindama töökeskkonnas riske ja võtma kasutusele vajalikud ennetusmeetmed, sh järgima Terviseameti juhised. Eelkõige on oluline järgida hügieeninõuded. Vajadusel tuleks teostada ruumide, tööpindade puhastus, kus nakatunud töötaja on viibinud, et vältida edasist viiruse levikut. TTOS vaates tehast kinni panema ei pea.

TA – mis plaan on. Kui tehas on suur ja töötajaid palju, võib see olla üks osa meetmest. Hetkel me ei oska sellele vastata.

Mis on esimese paketi rahaline ulatus?

Rahalist ulatust ei oska me täna öelda, sest see on valitsuse otsus. Meie oleme võtnud selge lähenemise, et me peame olema valmis kõigeks, et see likviidsus oleks tagatud. Oleme koostöö teiega üritanud võimalikult täpselt kalkulatsioon teha, kui suur on likviidsusvajadus. Loodetavasti on paketi ulatus selleks piisav.

Saare- ja Hiiumaal tegutsevate ettevõtete juhid ei ela kõik saartel. Nende liikumine on ettevõtete tegevuseks vajalik. Kui nad ei välju praamis autost, ei saa ka ohtu tekkida. Kas saaks nende saartele liikumise keelu maha võtta?

Kas riiklike teenuste kättesaadavus (postiteenus, ARK jms) on prioriteetne?

Jah, on. Riigi poolt üritame kindlasti teha seda, et kõik, mis on riigipoolne teenus, püüame täita 100%liselt ning hoida maksimaalselt käimas, et turušokki leevendada.

Millised täiendavad piirangud on hetkel veel kaalumisel? Alkoholimüügi keelamine?

Alkoholimüügi keelamise piirang on meediast tõepoolest läbi käinud, kuid meil puudub info, kas selline otsus on valitsuses arutamisel. Meie poolt on ministritele alati kaasas pakett, mis puudutab majandusmõju – ütleme, et iga täiendav meede, mis puudutab majanduse vereringluse piiramist, peab olema selgelt kaalutletud.

Kas ühe variandina: lühiajalise lähenemise juures on võimalik ajatada maksukohustust ja selle ajal pääseda EMTA poolsest viivistest?

Igal juhul on see osa meetmete paketist. Maksuametiga on suheldud – kõik, mis puudutab maksukohustusi, siis Maksuamet on öelnud, et neil on olemas selleks valmidus, et iga ettevõttega rääkida. See on ka Rahandusministeeriumi meetme osa ja loodetavasti sisaldub ka RAMi meetmete pakettis.

Kas ühistransport pannakse seisma, tööliste transpordiga võib tekkida probleeme

TERVIS kas on ka plaan vähendada inimeste ja ettevõtete omavastutust(mitte kompenseeritavaid haiguspäevi) haiguslehele jäädes

Haiguspäevade teema on samuti laual. Som teema – ei saa lubadusi anda. Suur kindlus, et meetmete pakett, mis puudutab Töötukassa ja Haigekassa meetmeid kui MKMi omasid, kõik peaks olema piisav selleks, et turul likviidsust hoida ja ettevõtete kulusid all hoida.

Saaremaale ja teiste saartele on piiratud reisimist neile, kes pole püsielanikud. See tekitab meile Incapis muret, sest meil on suur osa tehase juhatuse liikmetest ja juhtkonnast mandrilt ning selline piirang ei võimalda meil hoida kontrolli tehase töö ja tegevuse üle. See omakorda võib meid viia olukorrani, kus oleme sunnitud ettevõtte tegevuse peatama.

Kui piirang on olemas, siis tuleb tagada võimalikult hea juhtimine kaugmeetoditega. Mis puudutab juba tehtud otsuseid, siis meil ei ole võimalust neid paraku tagasi võtta.

Kas kaalute erandite tegemist ettevõtlusele nii, et saaksime edasi töötada?

Tähtis on ka võimaliku maksuvõla juures, et see ei muutuks avalikuks- sest tänu sellele teevad oma järeldusi omakorda allhankijad, partnerid!?

Suhtlesin eile Maksuameti peadirektoriga ning arvestame sellega, et paindlikkust üles näidata. Detailid selguvad lähapäevil.

MKM Kas MKM toetusmeetmed näevad ette maksuleevenduste andmist tööstussektorile konkurentsivõime säilitamiseks? Näiteks maksukohustuste ärajätmist nt ressursitasud, vee erikasutustasu jne?

RAMi haldusala maksumeetmed on osa võrrandist, aga millises ulatuses, ei oska öelda.

TERVIS Kas on plaanis aidata ettevõtteid temperatuuri kontrollimise seadmete, näomaskide jms hankimisega - isegi raha olemasolul on keeruline neid seadmeid hankida.

Palume kaasata ettevõtjate esindusorganisatsioone konkreetsete tugimeetmete tingimuste väljatöötamisse.

Jah, kindlasti kaasame. Esimese ringi vastused oleme teilt saanud ning kindlasti on meil plaan teha tänane брифинг ka regulaarsek. Lepime õige pea kokku uue aja, millal võiksime kohtuda.

Kas on mõeldud ka toetusmeetmete raames projektirahastuste pikendamise ja mõõdikute ülevaatamisele. Samas ajaraames pole võimalik enam algselt kokkulepitud tulemusi saavutada.

Kõik, mis puudutab ELi raha kasutamist, -tiimid töötavad EASis ja Kredexi teistes asutustes, et vaadata, mis on need võimalused leevendada tingimusi ja anda neile hingamisruumi.

Kas tööstusettevõtete hulka arvestatakse ka jäätmekäitluse valdkonnad (ümbertöötlemine, taaskasutamine)?

RAM Lähiajal ehk selle nädala lõpus on käibemaksu deklaratsioonide esitamine ja maksmine. Kas on kaalutud, et see raha jääks ettevõtetel pigem palgakulude kompenseerimiseks, kes on pidanud oma ettevõtteid sulgenud ja töötajad koju miinimumpalgaga saatma?

RAM /TERVIS Mis saab juhatuse liikmete haigekassa poolsest kindlustatusest, kui sotsiaalmaks jääb maksmata. kas see katkeb koheselt

Kas likviidsuse parandamiseks tuleb kõne alla riigiasutuste, kui hankijate maksetähtaegade toomist näiteks 5 päevale senise 21 ja 28 päeva asemel?

Oleme seda arutanud ning see on ka paketi osa. Millised on detailid – loodetavasti nädala jooksul on kirja pandud ja teele saadetud.

Kõigi ministriumide haldusalas olevad järelevalveasutused - kuidas on seisukoht pooleliolevate järelevalvemenetluste osas - ettevõtetel on oht, et kriisiteemade lahendamisel võivad tähtajad ummikusse joosta. Sunniraha rakendamisest loobumine - kas siin on mingi seisukoht?

Mida soovitate teha ja vastata töötajatele kes on töö ära kadumise tõttu kodus (kuna tegemist on toitlustusega seotud ettevõttega, siis kaugtöö tegemise võimalus puudub)?

Meie selge fookus on see, et teema enda poolt kõik võimaliku selleks, et töötajad saaksid tööle jääda ja neil ei oleks vajadust alternatiivide peale mõelda.

Kas plaanitavad meetmed puudutavad kõiki ettevõtlusvorme, sh FIE?

MKM/ RAM Kui riik on teenuse partneriks, kas võib eeldada et riigipoolt ei teki makseviivitusi?

Kas sarnaseid briifinguid on plaanis korraldada ka Rahandusministeeriumil ja EMTA'1?

Plaanime sarnaseid briifinguid viia edaspidi läbi koostöös.

Kas riigi tasandil on võimalik hankida tööstusettevõtetele kaitsemaske, mida hetkel turul pole saada, kuid mille olemasolu on kriitilise tähtsusega nakkuse edasisel levikul ettevõtet sisesealt

TERVIS Inimeste säästus on madalad ehk elamiseks pole reserve. Sotsiaalministeerium peab kaaluma võimalust, et inimesed, kes on haiguslehel, siis nende haiguseleht lõpetatakse automaatselt 31.03 ja pikendatakse samuti koheselt alates 01.04 ning Haigekassa tasub haigusrahad nädala jooksul inimeste kontodele. Seega tagatakse inimeste võimalus süüa osta ehk tagada minimaalsed eluks vajalikud toimingud

kas tööstuse koostöökogu koosolek on edasi lükatud ja hetkel tuleviku finantsinstrumentide teema arutelule seal veel ei tule?

Jah, edasi lükatud vähemalt mõneks ajaks.

osa kaubavahetust Skandinaaviaga käib parvlaevadega - kas ühendus Soomega säilib ja kas Paldiskisse lisatakse teine laev?

Prioriteet on, et kaubavahetus peab säilima. Kas lisaks võetakse ka teine laev - kindlasti kaardistame selle vajaduse.

Kas ja millisel määral riigisisene liikumispirang võib piirata materjali voogude liikumist

Kaubavahetust nii piiriüleselt kui riigisiselt tahame tagada võimalikult palju ja see on meie jaoks prioriteet. Me saame aru, et see on kõige olulisem element majanduse vereringluses.

Kas riiklikke teenuseid osutavad ettevõtted võiks saada desinfitseerimisvahendeid töötajate kaitseks riigi reservist?

Mis on riigi hinnang kui mitu kuud kriis veel kestab?

Ei oska öelda, loomulikult on kogu strateegia üles ehitatud sellele, et kiirelt võtta viirus kontrolli alla ja siis tuleb ka taastumine kiirem. Loomulikult ei oska me keegi seda ette ennustada, samuti on kõik meie naabrid ja regioon tervikuna arvestanud täpselt sama stsenaariumiga. Sõltume ka väga palju teistest riikidest ning hetkel tundub, et kõik riigid kasutavad sama strateegiat ja see on koordineeritud.

Kas MKM koostöös RM on mõelnud tööstussektorile meetmeid tootmissisendite hindade vähendamiseks konkurentsivõime säilitamiseks (elektriaktsiisi vabastused, gaasiaktsiisi vabastused, taastuenergiatasu riigieelarvest, kütuseaktsiisi vähendamine jne)?

Jah, oleme mõelnud ja need on olnud ka laual. See on osa pikaajaliste meetmete paketist, mis on plaanis ellu viia lähinädalate jooksul.

Millist kanalit pidi saavad ettevõtjad lähapäevil avaldatava paketi osas teada? Kas paketi avaldumisel toimub uus operatiivne webinar samale seltskonnale?

Sarnane webinar toimub ka lähapäevil.

Kaubanduses on väga suur osa ettevotteid, keda juba tänased piirangud suruelt mojutavad. Kõik mitte eluks vajalikud kaubad ja teenused on saanud suure löögi. Kuidas riik toetab neid ettevotteid?

Meie hinnangul võiksid esimese ringi meetmed võiksid saada toetust, eelkõige mis puudutab likviidsust.

kaubaveo raudteetariifid ka laual?

See on teise kriisikomisjoni teema.

Kui jätame töötaja karantiini (tuli Itaaliast). Kodukontoris ta töötada ei saa sest on tootmistöötaja. Haigust ei ole tal tuvastatud, kuid meie ei taha teda tööle lubada riskide maandamiseks ja haiguse levimise takistamiseks. Soovides hoida riigis haiguse levimist! Kuidas ja kes, kui palju ja kas üldse peaks tal tasu maksuma kodus olemise eest selles olukorras? Saatsime töötaja koju 2 nädalaks!

MKM Kas eriolukorra kehtestamisega on õigus edasi lükata tähtjaliste (tegevus)lubade uuendamisi, auditeid, inspeksioone selliselt, et töö ei katkeks?

Tähtjaliste tegevuslubade puhul peaks erisus olema otstarbekas juhaks, kui loa taotlemine eeldab füüsilist kohaletulekut taotlejal või füüsilist ülevaatus teenuseosutaja juures. 180-st tegevusloast, mis on Eestis kehtestatud on neist enamus tähtajatud, mida reeglina kohapeal kontrollimas ei käida (v.a. toiduohutus, raudteeseadus – kuid nendes valdkondades on tähtajatud load). Tähtjalised load on sätestatud (ei ole ammendav loetelu) ühistranspordiseaduses (reisijateveo tegevusload), autoveoseaduses (autovedude luba), meediaseadus (ringhäälinguload), hasartmängu korraldusluba, relvaseadus (relvamüük, hoidmine), haridusseadus (koolid, ülikoolid), lõhkematerjaliseadus (lõhkematerjali käitleja luba). Ilmselt annab haldusmenetluse seadus ka õiguse, et kui on mõjuv põhjus (nt eriolukorraga seatud mingi konkreetne piirang (nt liikumiskeeld), siis võib taotleja paluda pädevalt asutuselt loa kehtivuse pikendamist.

Kas plaanitavad meetmed puudutavad kõiki ettevõtlusvorme?

Jah, puudutavad. Täna on selge eesmärk, et kogu majanduse hingamine peab selle šoki kuidagi üle elama.

Kaupade vaba liikumise piiramine - meie tarneahel on riikideülene, eelkõige Soome, Läti, Leedu. Seega ei tohi kehtestada kaupade liikumisele piiranguid ja inimeste liikumisele kehtivad piirangud ei tohi olla sellised, mis tekitavad kaupade liikumises tõsiseid tõrkeid. Meie tarneahel on küllalt õhukeseks optimeeritud ehk iga pikem seisak on oht tootmise seiskumisele. See tähendab, et riik peab seisma ka selle eest, et teised EL riigid omavahel piiridel või mujal kaupade liikumisele piiranguid ei sea (nt Saksamaalt Eestisse on vahel 4 piiri). Mingil juhul ei tohi ka lõpetada kaubavahetust Soomega. Isegi kui inimeste liikumine Soome vahel ära keelata, siis kaubaveod

peavad jätkuma. Muidu ei ole meil 37 päeva pärast liikluse katkemist enam ühtegi kana, sest kõik tibud tulevad Soomest. Samuti tuleb suur osa toorainest paljudel ettevõtetel just Soomest.

Kaupade vaba liikumine on meie kindel prioriteet. Inimeste vaba liikumine on samas oluliselt keerukam.

PRIA toetuste ja kohustustega seonduv. Kui tulenevalt viirusest, pandeemia tagajärjel, ei suudeta täita kohustusi ettevõtete poolt, toetustega läbiviidavaid tegevusi ei toimu – kuidas toimitakse?

Kas kiireloomulised muudatused eeldavad seaduste muutmist?

Kiireloomulised muudatused ei eelda seaduste muutmist.

TÖÖ Kui jätame töötaja karantiini (tuli Itaaliast). Kodukontoris ta töötada ei saa sest on tootmistöötaja. Haigust ei ole tal tuvastatud, kuid meie ei taha teda tööle lubada riskide maandamiseks ja haiguse levimise takistamiseks. Soovides hoida riigis haiguse levimist! Kuidas ja kes, kui palju ja kas üldse peaks tal tasu maksma kodus olemise eest selles olukorras? Saatsime töötaja koju 2 nädalaks!

Kahjuks on tegemist olukorraga, mis vastab töölepingu seaduse §-le 35. Nimetatud paragrahvi kohaselt peab tööandja töövõimelisele ja töö tegemiseks valmis olevale töötajale maksma keskmist töötasu ka juhul, kui töötaja ei tee tööd seetõttu, et tööandja ei ole andnud tööd, ei ole teinud töö tegemiseks vajalikku toimingut või on muul viisil töö vastuvõtmisega viivitanud, välja arvatud juhul, kui töö andmata jätmise on põhjustanud töötaja süü.

Võimalusel soovitame töötajaga kokkuleppele jõuda olemasolevate puhkuseõiguste kasutamiseks või summeeritud tööaja puhul töökoormust summeerimisperioodil vastavalt vajadusele planeerides.

Kas selle Hacatoni tulemusena saab ka jagada infot kui kusagil on üle näiteks toorainet, restoranides on varusid, mida saab valmis toiduks teha, et see ei rikneks ja suunata see sinna kus seda enim vaja?

Kas riik saab aidata ka rahvusvaheliste lepingute täitmisel tekkivate probleemide puhul? Näiteks ehituslepingu täitmine Skandinaavias, kui meie inimesi ei lase riik üle piiri objektidele, kuid tähtsajad on lähenemas ja sealt tulenevalt trahvid?

Kui riik on teenuse partneriks ja igakuiselt müüakse riigile lisatöid, kas võib paluda/ettepanek, et riigiasutused oleks valmis aasta peale planeeritud lisatööde reserve koondama tänasele perioodile (sisuliselt olema avatud võtma vastu suuremas koguses mõistlike lisatöid) ja vajadusel lisatööde reserve ka suurendama?

Kõik, mis puudutab riigipoolseid tellimusi, on laual.

Kas tootmisüksuse rendikulu kompenseerimine riigi poolt näiteks 1/3/6 kuuks võib olla täna/tulevikus mõeldav?

Rendikulu otsene kompenseerimine hetkel laual ei ole.

Aga kuidas peame käituma siis täna, seni kuni Teie otsustate. Kas tänases olukorras pean maksma töötajale siis keskmist töötasu?

TERVIS Kas riik plaanib haigusrahade maksmist esimesest päevast?

Kes jääb tootmisettevõtete otseseks kontaktiks tekkinud küsimuste nõustamisel?

Selles grupis hoiame suhtlust edasi ja Anu Kull veab seda MKMi poolt.

Kas on planeeritud suurendada viiruse testimisvõimekust, et oleks teada, keda saab jätta tööle ja keda mitte?

Kui avatakse krediidi võimalused, millised on aktsepteeritavad ettevõtte pooled tagatised(kas jälle kinnisvara Tallinnas)?

Kas ja millal võib tulla uut infot uutest piirangutest?

Ei tea. Meie poolt on kindel sõnum, et täiendav majanduse verevarustuse kinnikeeramine peab olema argumenteeritud.

Kas on laual olnud küsimus riigihangete läbiviimisest kaupadele, mille tootmisvõimekus on Eestis olemas, et teha seda erandkorras eesmärgiga jätta raha ja väärtus koju selle asemel, et minna lepingusse mõne välisriigi ettevõtetega?

Kas vanemad, kellel last pole võimalik lasteade viia saavad jääda hoolduslehele?

Kas on analüüsitud hüppelise interneti kasutuse ehk ülekoormuse mõju? Nt eKool oli/on hommikul maas, kodukontorite kasutuse tõttu mitmekordistub andmemah - jääme ühendunuks?

Me ei näe, et see mingeid probleeme tooks.

Tellijavõimekus töötajate haigestumise ja karantiinide tõttu väheneb ka avalikus sektoris. Kuidas tagada tööde ja telimuste lepingujärgne vastuvõtmine avalikus sektoris selles olukorras?

Kas võib karta tööjõu lähetamise piiramist Soome?

Seda infot meil ei ole ja ei oska ka ette ennustada.

MKM/RAM Nagu aru saan, siis enne 20 kuupäeva on ka selgus, mis sellest KM maksmisest saab?! Ja ka teiste maksude kohapealt.

Milliseid teenuseid/tuge võiks riik vajada viirusega võitlemisel ettevõtjatelt ehk kas on nõudlust millele ettevõtjad teaksid oma teenust/tooteid müüa?

Eesti Riik seab prioriteediks mitte piirata kauba liikumist. Kas on infot, kas mõni meie naaberriik (Läti, Rootsi, Venemaa) võib seada kauba liikumisele piirangud (keelab sisseveo vms)?

Hetkel seda infot teada ei ole. Meie seisukoht on, et kaupade liikumise piiramine oleks radikaalne meede ja sellel peaks olema ka selge põhjendus.

Kas on võimalikud erakorralised toetused väljaspool kehtivaid meetmeid kui mõni ettevõtte plaanib koroonakriisi leevenduseks abiks midagi toota?

Kas töötajate karantiinis viibimist plaanitakse kompenseerida. Hetkel on sunnitud tööandjad jätma töötajad koju, et levikut takistada aga tööandja peab maksma keskmist töötasu, mida nad ei ole võimelised enam tegema.

Kas on võimalik, et tootmistöötajaid koju saates karantiini -juhtumi korral- saab maksta neile keskmist tasu tööandja maksude vabalt?

MKM/RAM Kas kütuseaktsiisi lühiajaline langetamine on laual?

RAMi teema. Kui, siis pikaajalise paketi meede, mitte lühiajaline.

RAM EVEA poolt veel küsimus erisoodustusmaksude rakendamise piiramisest - praegu on ka paljud ettevõtjad sunnitud töötama kodust, tagama perede turvalisuse aga samal ajal hoidma ettevõtteid käigus - igasugune täiendav kulu ametiautode, isiklike autode kasutamisel on raskelt jälgitav.

TERVIS Töötaja plaanis minna täna tasulisele testimisele, aga Medicum on lõpetanud tänase seisuga tasulise testimise. Kui edastatakse küsimusi Terviseametile, siis palun ka uurida, mis on edasised sammud ja kuidas inimesed, keda on vaja testida saaks testitud (kui kiirabi seda ei tee). Tundub, et hetkel alternatiivid puuduvad.

Milliseid teenuseid/tuge võiks riik vajada viirusega võitlemisel ettevõtjatelt ehk kas on nõudlust millele ettevõtjad teaksid oma teenust/tooteid müüa?

Kes ja mil vormis hüvitatakse keelatud sektorites töö kaotanud töötajate palkasid? (spad, jõusaalid jne)

See on arutamisel, mis võimalused siin on. Vaatame ka selgelt seadusest, kus on meil kohustus ja kus mitte. Usume, et see on järgmise meetmete etapi teema, kus me nende sektoritega saame arutada, millised on võimalused. Hetkel keskendume sellele, mis puudutab tööjõudu ja likviidsust.

Kas riigile kuuluvate ettevõtete dividendipoliitika on muutustes ehk need vahendid suunatakse eriolukorra leevendamiseks?

Hetkel ei oska täpselt öelda. Loomulikult vaatame, kust leida rahaline kate, aga hetkel keskendume eelkõige sellele, missugused on meetmed ja tegevused, mida riigi poolt on kõige rohkem vaja, et sektor appi tulla ja see, milline on rahastusallikas, on teisejärguline. Hoiaime poliitika kujundamisel väga täpselt silma peal ka sellel, millised suunised tulevad Euroopa ja välispartnerite poolt. Kõiki neid juhised, mis tulevad Brüsseli poolt, hoiaime neil kindlasti silma peal ja rakendame maksimaalselt.

Kas täna üldse on mingeid konkreetseid meetmeid otsustatud või kõik on alles arutlusel ja lahtine?

Konkreetseid meetmeid vastu võetud ei ole. Valitsuse ja kriisikomisjoni prioriteet on olnud tervis, selge on see, et majanduse probleemid on muutunud äärmiselt akuutseks, seega oleme kolme ministeeriumi peale välja töötanud meetmete paketi ning oleme jõudnud staadiumisse, kus oleme valmis neid ministritele ka presenteerima konkreetsete otsuste tegemiseks.

Kas telekomi ettevõtetele on infot kuidas meie internetisüsteemid kõrgendatud koormusele vastu peavad? Kahtlemata on koormus palju tõusnud ning ilma internetita oleme kiiresti käpuli.

Side teemad – kriitiline taristu ja see on selgelt prioriteet. Täna me ei näe, et sellega mingeid probleeme tekiks.

TÖÖ Kas riik kompenseerib töötajatele, kes on sunnitud lastega kodus olema, kui lasteaiad on suletud?

Kohalikele omavalitsustele on antud suunis hoida lasteaiad avatud.

TERVIS Kas on plaanis luua riiklikke karantiinikeskuseid, kuhu inimesed saaksid karantiini minna, et mitte nakatada lähikondseid. Näiteks hotellidesse.